

INIMRESSURSI ARENDAMISE RAKENDUSKAVA SEIREKOMISJONI KOOSOLEKU PROTOKOLL

Tallinn

27.01.2010. a nr

1.1-9.4.1/21

Toimumiskoht: Reval Hotel Olümpia konverentsisaal Omega.

Algus kell 13.05, lõpp kell 14.45

Juhatas: Madis Lepajõe

Protokollis: Meelis Aunap

Osa võtsid: (nimi ja ametikoht)

seirekomisjoni liikmed

Andres Koppel – Haridus- ja Teadusministeeriumi kõrghariduse ja teaduse asekanstler,

Anneli Duarte – Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidu rahastamiseksperit,

Indrek Reimand – Haridus- ja Teadusministeeriumi teadusosakonna juhataja,

Ivar Sikk – Rahandusministeeriumi riigi eelarvepoliitika asekanstleri kt,

Küllli Kaare – Põllumajandusministeeriumi teadus- ja arendusosakonna peaspetsialist,

Madis Lepajõe – Haridus- ja Teadusministeeriumi noorte ja välissuhete asekanstler,

Marek Sammul – Eesti Loodusuurijate Seltsi presiidiumi liige, Eesti Keskkonnaühenduste Koda,

Rait Persidski – Haridus- ja Teadusministeeriumi rahandusosakonna juhataja,

Siim Raie – Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor,

Tea Danilov – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu osakonna juhataja,

Tiina Pedak – Keskkonnaministeeriumi välisfinantseerimise osakonna nõunik,

Urmas Aava – Eesti Linnade Liit, Häädemeeste vallavanem,

Urmo Merila – Riigikantselei struktuuritoetuse talituse juhataja,

seirekomisjoni asendusliikmed, kes osalesid koosolekul põhiliikme asendajana (hääleõigusega)

Andres Pung – Haridus- ja Teadusministeeriumi kutse- ja täiskasvanuhariduse osakonna juhataja,

Anne Põitel – Eesti Teaduste Akadeemia peasekretäri asetäitja välissuhete alal,

Merlin Tatrik – Sotsiaalministeeriumi tööturu osakonna ESF koordinaatsiooni juht,

Taimi Saarma – Eesti Maaomavalitsuste Liidu haridusvaldkonna nõunik,

vaatlejad ja asendusliikmed, kes osalesid koosolekul vaatlejatena

Aivar Soe – Rahandusministeeriumi riigieelarve koordinaatsiooni ja seire osakonna peaspetsialisti asendaja,

Alain Roggeri – Euroopa Komisjoni regionaalpoliitika peadirektoraadi Eesti üksuse juht, EK vaatleja,

Anu Alber – Sotsiaalministeeriumi tööturu osakonna juhataja kt,

Kaie Kungas – Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi struktuurifondide talituse peaspetsialist,

Liina Kaljula – Põllumajandusministeeriumi teadus- ja arendusosakonna peaspetsialist,

Margit Auväär – Keskkonnaministeeriumi välisfinantseerimise osakonna rakenduskava büroo peaspetsialist,

Margus Haidak – Haridus- ja Teadusministeeriumi tõukefondide osakonna juhataja,

Mari Lahtmets – Rahandusministeeriumi riigirahanduse ja strateegia osakonna nõunik,

Meelis Aunap – Haridus- ja Teadusministeeriumi tõukefondide osakonna korraldustalituse peapeksperit,

Roland Randefelt – Euroopa Investeeringuspanga keskkonnaspetsialist,

Samu Tuominen – Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadi

Eesti üksuse programmijuht, EK vaatleja,

Walter Faber – Euroopa Komisjoni tööhõive, sotsiaalküsimuste ja võrdsete võimaluste peadirektoraadi Eesti üksuse juht, EK vaatleja,

Ülle Tillmann – Haridus- ja Teadusministeeriumi tõukefondide osakonna rakendustalituse peaekspert.

Kokku 30 osalejat, sh 17 hääleõiguslikku seirekomisjoni liiget või asendusliiget.

Seirekomisjonist puudusid: Ain Kabal, Tõnis Lukas, Tiia E. Tammeleht (3).

PÄEVAKORD:

1. Avasõnad ja kohalolijate tutvustusring, päevakorra kinnitamine.
2. Prioriteetsete suundade hetkeseisu tutvustus rakendusasutuste poolt ja rakenduskava nn teise ringi muudatusettepanekute tutvustus.
3. Rahandusministeeriumi (korraldusasutus) seisukoht. Arutelu.
4. Rakenduskava muudatusettepanekute heakskiitmine.
5. Muud küsimused, lõppsõna.

1. Avasõnad ja kohalolijate tutvustusring, päevakord – Seirekomisjoni aseesimees Madis Lepajõe, Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi HTM), avas koosoleku ning tervitas kohalviibijaid. Et seirekomisjoni koosseisus on vahepeal toimunud mitmeid muudatusi, tehti tutvustusring, kus iga koosolekul viibija ütles oma nime ja asutuse. Päevakord kinnitati muutusteta esialgsel kujul.

2. Prioriteetsete suundade hetkeseisu tutvustus rakendusasutuste poolt ja rakenduskava teise ringi muudatusettepanekute tutvustus.

Ettekanded:

2.1. Prioriteetsed suunad 1 ja 2: Elukestev õpe ning Teadus- ja arendustegevuse inimressursi arendamine – Ülle Tillmann, HTM.

2.2. Prioriteetne suund 3: Pikk ja kvaliteetne tööelu – Merlin Tatrik, Sotsiaalministeerium (SoM).

2.3. Prioriteetne suund 4: Teadmised ja oskused uuendusmeelseks ettevõtluseks – Tea Danilov, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM).

2.4. Prioriteetne suund 5: Suurem haldusvõimekus – Urmo Merila, Riigikantselei.

Küsimused.

Indrek Reimand: Küsimus SoM-ile tööhõive indikaatorite osas. Näen, et vanemaealiste tööhõive määr on ette nähtud langema vahemikus 2008-2011. Kas tegemist on veaga või ongi nii mõeldud?

Merlin Tatrik: Jah, see ongi nii, kuna üleüldine tööhõive määr langeb, siis prognooside kohaselt ka vanemaealiste tööhõive määr peaks teataval määral langema.

3. Rahandusministeeriumi seisukoht muudatusettepanekute suhtes. Arutelu.

Ivar Sikk: Oleme jätkuvalt seisukohal, mille esitasime juba aasta lõpus. Kui järgida strateegilist planeerimist, siis rakenduskava indikaatorid on ikkagi eesmärkidega seotud ning peaksid seega olema võimalikult püsivad. See on peamine lähtekoht. Indikaatorid ei peaks muutuma iga muutuse peale, mis toimub näiteks majanduses. Kui vaadata kasvõi viimase 1,5 a majandusprognoose ja vaadata tulevikuprognoose, siis tuleks indikaatoreid selle loogika järgi igal aastal muuta, mis ei ole väga otstarbekas. Sarnaselt toimunud langusega ei oska me täna hinnata, milline saab olema kasv järgneva 4-5 aasta jooksul.

Indikaatoreid ei tohiks muuta kõhutunde järgi, vaid selleks peaks olema eelnevalt näiteks hindamised läbi viidud, mida me tegelikult ka 2011. a planeerime teha. Esiteks peaks olema rakendamise algusest möödunud teatud periood ja teiseks peaks olema aluseks hindamisaruanne, mis toob selgelt välja, kas me liigume eesmärkide suunas, indikaatorite sihttasemete täitmise suunas või mitte. Need on need kohad, kus seitsmeaastase perioodi jooksul üks või maksimaalselt kaks korda võiksime indikaatoreid muuta ning see oleks efektiivne ja otstarbekas. Indikaatorite operatiivne muutmine võiks praegu toimuda tõesti vaid sellistel juhtudel, kui tõstame vahendeid ümber või alustame uusi tegevusi, mida perioodi alguses kavas ei olnud ja mille jaoks pole indikaatoreid paika pandud. Sellest tulenevalt on meie seisukoht jätkuvalt mitte täna hakata indikaatoreid ümber hindama. Konkreetsed ettepanekud, millised indikaatorid võiks sel korral muutmata jätta on meil olemas ja võime need ette lugeda, kui soovi on.

Madis Lepajõe: Kui on soovi, siis me võime kõigepealt arutada nimetatud põhimõtete üle. Kas on otstarbekas muuta indikaatoreid perioodi keskel korduvalt, või on mõistlikum muuta ainult neid indikaatoreid, mis muudavad asja olemust või on tegemist sootuks uute indikaatoritega, mida varem ei olnud?

Merlin Tatrik: Ühest küljest saame sellest printsibist aru, teisest küljest ei ole meie jaoks indikaatorid lihtsalt indikaatorid, vaid ikkagi nõ eesmärgid ja töövahendid, mida meie programmid ja projektid järgivad. Kui praegu jäävad rakenduskavasse indikaatorid, nagu nt töölerakendumise määr sellise sihttasemega, mis sai seatud ajahetkel, mil majanduskasv oli kordades suurem, siis me seame oma rakendajad olukorda, kus teame juba ette, et need indikaatorid on ebarealistlikud, neid ei ole võimalik saavutada ning seetõttu ei ole võimalik adekvaatselt hinnata tegevuste elluviimise ja tulemuslikkuse vahelist seost. Teiseks on alati rõhutatud, et Majanduskasvu ja tööhõive tegevuskava (MTTK), Inimressursi arendamise rakenduskava jt strateegiliste dokumentide vahel peaks olema omavaheline kooskõla. Paljuski me kasutame struktuurivahendeid ju selleks, et MTTK-s kavandatud tegevusi ja eesmärke ellu viia. MTTK-s on vastav indikaator juba riiklikul tasemel korrigeeritud ja kui me seda praegu OP-s ei korrigeeri, tekib olukord, kus väga oluliste riiklike strateegiliste dokumentide vahel on vastuolu. Kindlasti ei taha me neid indikaatoreid muuta igal aastal, aga praegune olukord on niivõrd drastiliselt teistsugune võrreldes OP koostamise ajaga, mistõttu on meie ettepanek ikkagi viia need indikaatorid vastavusse reaalse olukorraga ja hinnata selle alusel tegevuste elluviimist.

Madis Lepajõe: Missugune on Euroopa Komisjoni arvamus? Mis juhtub näiteks siis, kui mõni indikaator esialgselt püstitatud tasemel jääb täitmata, aga mittetäitmise põhjus on tingitud nt olukorrast maailmamajanduses või Euroopa Liidu tööturul, mida meie saame väga vähesel määral mõjutada. Kas see on siis märk meie halvast tööst, või kuidas Komisjon seda käsitleb?

Walter Faber: Üleüldiselt arvan, et indikaatorid peaksid ühelt poolt olema ambitsioonikad, aga samas realistlikud. Olen ühtlasi nõus Rahandusministeeriumiga, et kui rahastamismahud muutuvad, peavad ka vastavad indikaatorid muutuma. Samuti ei tuleks muuta indikaatorite sihttasemeid pelgalt selle järgi, kust poolt „tuul puhub“. Aga samas, kuna te muudate rakenduskava niikuinii ja kui mõned sihttasemed ei ole enam selgelt realistlikud, siis ma arvan, et te võite ka neid muuta.

Alain Roggeri: Minu arvates on eesmärgid ja indikaatorid teil endiselt realistlikud.

Madis Lepajõe: Võib-olla ei oleks praegu õige aeg muuta indikaatoreid? Äkki läheb majanduses varsti jälle paremaks ja nt aastal 2012, kui hakkame valmistuma perioodi lõpetamiseks, selgub, et peame hakkama taas indikaatoreid muutma. Kui siis mõne indikaatori sihttase on täidetud nt 200%, siis ei ole need realistlikult seatud ja tundub, et oleme püstitanud liiga madalad eesmärgid. Võib-olla oleks tõesti mõistlik hakata sihttasemeid muutma alles peale vahehindamist?

Ivar Sikk: Arvan, et diskussioon on hea ja kuna varem pole sellistel teemadel seirekomisjonis arutletud ja üldse on seirekomisjonides olnud vähe diskussiooni, siis on hea, kui mõni selline teema üles kerkib. Kui meil on ka praegu tänase arusaama kohaselt valeid indikaatorid ja kuni olukord nii Eestis kui ka mujal maailmas ei ole normaliseerunud, siis see on ju aktsepteeritav.

Aruandlust ja järelduste tegemist see ju ei takista, kui indikaatori sihttase on ala- või ülehinnatud ja sedasi dokumenti pandud. Tähtis on tuua välja põhjendusi ja selgitada, millest tulenevalt indikaatori lõpptase pole saavutatav. See aitab meil ka tuleviku jaoks õppida ja talletada, miks üks või teine indikaator on valesti planeeritud. Kui me aga lihtsalt muudame, seame muudkui uue sihi ja siis läheme üha uuesti ja uuesti muutma, siis see pole meie arvates mõistlik lähenemine. Me ei ole selle koha pealt küll väga jäigad, aga kuna me niikuinii viime läbi vahehindamise, kus tuleb kõik indikaatorid üle vaadata, siis võiks selle aja ära oodata, praegu fikseerida see teadmine, aga muudatusi mitte teha.

Andres Koppel: Oleks ettepanek nende indikaatorite muudatused, mille sihttasest tahetakse nõ õigemaks parandada, päevakorrast maha võtta. Kui juhtub aga olema uusi indikaatoreid, siis nende lisamine on loogiline. Ehk tasuks ka sellisel juhul kaaluda, kui on indikaatorite tasemeid, mille täitmine on väga drastiliselt, mitu korda üle- või alahinnatud. Aga neid, kus tuleks sihttasemeid vaid 10-20% võrra muuta, ei oleks küll mõistlik käsitleda.

Indrek Reimand: Ei saagi ju eeldada, et me oleme kõike ette näinud ja õigesti planeerinud. Üsna paljud asjad ei sõltu meist ja ei ole mõtet ümber defineerida või täpsustada seda, mis meist ei saanudki sõltuda. Aga lisaks uutele indikaatoritele tuleks kaaluda muutmist seal, kus me jagame raha ümber.

Madis Lepajõe: Läheksime nüüd muudatusettepanekute juurde. Meil on ette valmistatud otsuse projekt, mis peaaegu kajastab kompromissi: „Kiita heaks käesolevad Inimressursi arendamise rakenduskava muudatusettepanekud klausliga, et ei muudeta rakenduskava indikaatorite sihttasemeid, kui indikaatorite olemus ei muutu. Ühtlasi tühistada samal põhimõttel indikaatorite sihttasemete muudatused 2009. a detsembri kirjalikul hääletusel“. Juhul kui on tõstetud ringi summasid prioriteetide ja tegevuste vahel, siis võiksid ka indikaatorite tasemed vastavalt muutuda. Ei ole mõtet teha muudatusi aga seal, kus sihttase on kuni paarikümne protsendiga üle- või alahinnatud sõltuvalt majanduskeskkonna või tööturu olukorra muutumisest. Teine võimalus on hakata üksikshaaval muudatusi läbi hääletama.

Merlin Tatrik: Täpsustuseks, et tööhõive või töötuse määra puhul see paar protsenti tähendab tegelikult tuhandeid inimesi. Mis puudutab peale vahehindamist indikaatorite muutmist, siis me teame käesolevast kogemusest, et igasugune rakenduskavade muutmine on üsna pikk protsess ja ei toimu nii kiiresti, kui me loodaksime. Kui me peale vahehindamist saame need indikaatorid ükskord muudetud, siis oleme juba suhteliselt rakendamise lõppjärgus, kus nende muutmisel ei ole enam erilist lisandväärtust ja ehk oleks siis juba mõttekam perioodi lõpus raporteerida, et me pole tulemusi saavutanud.

Ivar Sikk: Indikaatorite mittersaavutamise ei ole mingi kuritegu, aga see vajab kahtlemata põhjendamist. Kui me peale vahehindamist OP-d muudame ka kasvõi perioodi lõpus, siis pole suurt probleemi. Olen väga kindel, et meil tuleb veel OP-sid muuta ja seda mitte ainult vahehindamiste tulemusena, vaid ka muudel põhjustel.

Aivar Soe näitas seirekomisjonile ekraanilt üheskoos nii neid indikaatorite muudatusi, millega pole probleeme (ehk kus muutub ka indikaatori olemus või meetme toetusmaht – rohelise värviga) kui ka neid, kus muutuvad sihttasemed või tähtaeg ilma toetusmahtude ümbertõstmiseta ja mida RM ei toeta (kollase värviga).

Meelis Aunap: Selgituseks: nõ rohelised indikaatorite muudatused on need, kus muutub indikaatori olemus, see kas on lisandunud täiesti uue või muutub mõõtnis- või arvestusviis ning mida võiks põhimõtteliselt toetada. Nõ kollased muudatusettepanekud, mida RM ei toeta, puudutavad vaid väheseid indikaatoreid – mõned esimese prioriteetse suuna omad, üks SoM ettepanek ja kaks muudatusettepanekut viiendas prioriteetses suunas, kus soovitakse sihttasest langetada.

Margus Haidak: Tabelis ongi lähtutud ettepanekust anda roheline tuli nendele muudatustele, kus on tegu uue indikaatori, uue raha lisandumisega, sisulise või põhimõttelise indikaatori muudatusega. Kus aga tegu on lihtsalt sellega, et täna teame täpsemalt, kus me võime olla 2015. või 2013. a, siis on ettepanek jätta need muutmata. Minu hinnangul indikaatorid ei takista meil kuidagi tegevuste vajalikul viisil elluviimist.

Kui neid jooksvalt kogu aeg täpsustada, saaksime ju perioodi lõpul raporteerida, et kõik sai täidetud 100%. Võiksime need nõ kollased muudatusettepanekud tabelist välja jätta.

Madis Lepajõe: Teen ettepaneku, et nendel nõ rohelistel ettepanekutel ei peatu me üldse. Hakkaks tabelis ükshaaval vaatama vaid nõ kollaseid muudatusettepanekuid. Kui keegi arvab, et neid indikaatoreid võiks muuta, siis ta peaks seda muudatust kaitsma.

Marek Sammul: Mul on ettepanek, et me ei arutaks neid nõ kollaseid indikaatoreid ühekaupa ja toetaksin väga Rahandusministeeriumi seisukohta ja printsiipi, et nende sihttasemete või ka ajakava muutmine iseenesest ei ole antud juhul õigustatud. See, kui me ei täida neid eesmärgi või täidame üle, ongi analüüsikoht ja õpetuseks edaspidiseks. Kui nt on selge põhjus miks üks või teine indikaator jäi saavutamata, siis tulebki seda selgitada ja argumendina esile tuua. Kui nüüd hakata ükshaaval läbi hääletama, siis kõik ettepaneku tegijad hakkavad selgelt oma muudatuste eest seisma ja me jääme vaidlema. Paneks kõik muudatused korraga hääletusele.

Madis Lepajõe: Tulles tagasi ettepaneku juurde palun hääletada seda, kas me jätame nõ rohelised, põhimõttelised indikaatorite muudatusettepanekud jõusse ja nendel rohkem ei peatu.

Ettepaneku poolt hääletas 17 seirekomisjoni liiget, vastu polnud keegi.

OTSUSTATI:

Jätta jõusse põhimõttelised rakenduskava indikaatorite muudatusettepanekud, kus muutub indikaatorite olemus või on muutunud rahastamise maht ja mille vajaduse osas küsitavusi pole tekkinud.

Mari Lahtmets: Küsimus ei ole ettepanekute värvis ega usus, kas need indikaatorite sihttasemed täituvad. Muudatusettepanekute kaupa teineteise veenmine usu suurendamise eesmärgil ei peaks olema praegu teemaks. Võiksime leppida kokku, kas toetame põhimõtteliselt lähenemist, et kõik eesmärgid ja sihttasemed ei pruugi olla objektiivsetel asjaoludel 100%-liselt saavutatavad. Kui me selle põhimõtte osas kokku lepime, siis ükshaaval ei oleks vast ratsionaalne neid muudatusettepanekuid vaadata.

Ivar Sikk: Lisaksin, et strateegilise planeerimisega tegelejad on tagasisides meie strat. planeerimise kohta korduvalt toonud Eesti puhul nõrkusena välja, et meie eesmärgid ja indikaatorid ei püsi. Teeme iga-aastaselt ümber oma strateegiaid jne, keskpikas perioodis ei suuda me oma eesmärkide saavutamist jälgida. Niisiis number siia-sinna ei tohiks täna olla küsimus. Küsimus on selles, kas me printsiipe aktsepteerime või mitte. Loodan, et teeme õige otsuse, kui läheme põhiosas neist printsiipidest. Kuna periood on pikk ja muudatusi tuleb veel, siis indikaatoreid muudaks praegu ainult minimaalselt.

4. Rakenduskava muudatusettepanekute heakskiitmine

Madis Lepajõe: Osa seltskonnast soovib järjekindlalt muuta indikaatorite sihttasemeid, osa seda aga ei soovi. Panen hääletusele esialgse ettepaneku: kiita heaks rakenduskava muudatused, sh eelnimetatud põhimõttelised indikaatorite muudatused ning uued lisanduvad indikaatorid, aga mitte muuta neid indikaatoreid, kus on tegemist lihtsalt sihttasemete muutmise või tähtaegade nihutamisega. Palun seirekomisjoni liikmetel hääletada.

Otsuse poolt hääletas 16 seirekomisjoni liiget, vastu oli üks.

OTSUSTATI:

Kiita heaks Inimressursi arendamise rakenduskava muudatusettepanekud, jättes välja rakenduskava indikaatorite sihttasemete muudatused juhul, kui indikaatorite olemus ei muutu. Ühtlasi tühistada samal põhimõttel indikaatorite sihttasemete muudatused 2009. a detsembri kirjalikul hääletusel.

5. Muud küsimused, lõppsõna

Madis Lepajõe: Esialgse info järgi toimub järgmine seirekomisjoni koosolek juuni esimeses pooles. Täpne kuupäev sõltub sellest, millal EK esindajatele sobib siia tulla ning Majanduskeskkonna arendamise rakenduskava koosoleku toimumisest, et neid saaks lähestikku paigutada.

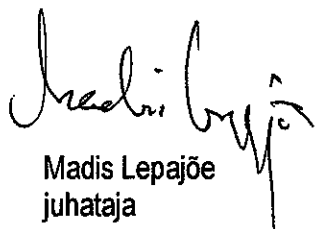
Mari Lahtmets: Infoks seirekomisjonile, et teie poolt äsja heaks kiidetud rakenduskava muudatusettepanekud esitatakse järgnevalt Vabariigi Valitsuse istungile heakskiitmiseks ja seejärel esitab Eesti ametlikult kõigi kolme rakenduskava muudatusettepanekud kinnitamiseks Euroopa Komisjonile, mida püüame teha niipea kui võimalik. Lõplik abikõlblikkus muudatusettepanekute alusel tegutsemiseks saab kinnituse peale EK seisukohta, loodetavasti heakskiitu.

Madis Lepajõe: Kuna uus EK on tööleasumise faasis, siis võib see protsess võtta natuke aega, aga mulle tundub, et meie vastuvõetud otsus oli mõistlik. Kuna EK esindajad on saanud selle info Komisjoni liikmetest oluliselt varem, siis loodetavasti toetavad nad neid muudatusi ning püüavad juba enne Valitsuse heakskiitu neid Euroopa Komisjonile tutvustada.

Merlin Tatrik: Võib-olla järgmisel korral, kui aega on natuke rohkem ja kui seirekomisjoni liikmetel peaks olema huvi, võiks teha nii, et igas prioriteetses suunas rääkida sisuliselt mõnest huvitavamast näitest, tootest või teenusest, mis on välja arendatud. Kas selle vastu oleks huvi?

Madis Lepajõe: See on väga hea ettepanek ja tegelikult me juba mõtlesime ka sellele, et soovime seirekomisjoni koosolek korraldada mingi inimressursi arendamisega seotud meetme juures. Ühtlasi annaksime ka teistele prioriteetsetele suundadele võimaluse tutvustada häid näiteid.

Täna teid koosolekul osalemise eest ja soovin kõigile edu meetmete, prioriteetide ja kogu rakenduskava elluviimisel!

Madis Lepajõe
juhataja

Meelis Aunap
protokollija